

İSG

GÜVENLİK KÜLTÜRÜ

1

Geçmiş
davranışlar

Kültür

Gelecekteki
davranışlar

TDK ya göre:

Kültür: Bireyin kazandığı bilgidir.

Kültür: Muhakeme, zevk ve eleştirme yeteneklerinin öğrenim ve yaşantılar yoluyla geliştirilmiş olan biçimi

GÜVENLİK

En temel anlatımla, genel olarak bir emniyet içerisinde olma durumu olarak tanımlanabilir

Yapılan işin ve/veya çalışma şartlarının zarar ve/veya tehlike içermeme durumudur

Risklerin tanımlanmış bir zaman aralığı süresince kabul edilebilir düzey içerisinde kalma yeteneğini ifade eder

GÜVENLİK KÜLTÜRÜ

- Cooper'a (1998) göre güvenlik kültürü; birey, iş ve örgüt arasındaki çok sayıda amaca yönelik etkileşimin bir ürünüdür .

(Cooper, M. D. (1998), "Improving Safety Culture: A Practical Guide (Improving)", John Wiley & Sons, Chichester.)

- Uttal (1983) güvenlik kültürünü, "Bir örgütte neyin önemli olduğuna yönelik paylaşılan değerler, inançlar ve organizasyonun yapısı ve davranışsal normları üreten kontrol sistemleri arasındaki etkileşim." olarak ifade etmektedir.

(Reason, J. (2000), 'Safety Pradoxes and Safety Culture', Injury Control & Safety Promotion, Vol. 7 No:1.)

Güvenlik kültürünün iki boyutu vardır;

- Organizasyon üyelerinin güvenliğe ilişkin inançları, tutumları, değerleri
- Organizasyonun sahip olduğu, güvenliği iyileştirici yönde yapılar, uygulamalar, kontroller ve politikalardır

Uluslararası Çalışma Örgütü'nün sosyal ve ekonomik güvenliği artırma stratejisi , güvenliğin 7 temel boyutuna odaklanmaktadır

1. **İş piyasası güvencesi:** Devlet güvencesinde, tam istihdam yoluyla uygun istihdam olanakları
2. **İstihdam güvencesi:** Keyfi işten çıkarmaya karşı koruma, işe alma ve işten çıkarma ile ilgili düzenlemeler, mali yükün işverence karşılanması
3. **İş güvencesi:** Kişinin mesleğinin, beceri alanının veya kariyerinin korunması, beceri alanı dışında ya da beceride eriştiği yetkinlik düzeyi altında çalıştırmaya ve kısıtlayıcı iş uygulamalarına karşı koruma ve iş deneyiminin korunması, esnaf birliklerine karşı hoşgörü

Uluslar arası Çalışma Örgütü'nün sosyal ve ekonomik güvenliği artırma stratejisi , güvenliğin 7 temel boyutuna odaklanmaktadır

4. **Beceri geliştirme güvencesi:** Çıraklık ve iş eğitimi yoluyla, yaygın beceri kazanma ve sürdürme olanağı.
5. **Çalışma güvenliği:** Tüm işçiler için işyerinde sağlık ve güvenlik düzenlemeleri, çalışma saatlerinin sınırlandırılması, uygun olmayan saatlerde çalışma ve gece işinin kısıtlanması yoluyla kaza ve hastalıklardan koruma.
6. **Temsil güvencesi:** Devletin işleyişine ekonomik ve politik olarak katılmış, grev hakkı da olan bağımsız sendikalar, işveren örgütleri ile iş piyasasında ortak sesin varlığının korunması.
7. **Gelir güvencesi:** Asgari ücret, ücret ayarlamaları, kapsamlı sosyal güvence, vergilerin gelire göre ayarlanması ile gelirin korunması.

GÜVENLİK KÜLTÜRÜ

- Tehlikeyi oluşmadan önce sezebilmek (???)
- Yaptığı/yapacağı işin içerdiği riskleri belirlemek, bilmek/öğrenmek
- Tehlike kaynaklarından ve tehlikeli davranışlardan uzak durmak
- Gereksiz risk almamak
- Sadece iş zamanında değil hayatın her anında güvenliği en ön planda tutmak
- Güvenli davranışı alışkanlık haline getirmek
- Güvenli yaşamayı bir “yaşam biçimi” haline getirmek

İŞ GÜVENLİĞİ KÜLTÜRÜ

- İş güvenliği kültürü, iş güvenliğinin öncelikli olduğu yaşam biçimidir.
- İş yerlerinde, çalışma ortamlarında, bilgiye dayanan, içselleştirilmiş, yaşam biçimi olmuş, kültüre dönüştürülmüş güvenlik uygulamaları iş güvenliği kültürünü oluşturur.
- İş güvenliğinin olmadığı ortamda «iş kazaları» ve «meslek hastalıkları» artacaktır.

Güvenlik Kültürünün Özellikleri

Bütün çalışanlar tarafından paylaşılan değerlerdir

Yalnızca yönetim ve denetim sistemleriyle sınırlı değil, örgütteki formel güvenlik sorunlarıyla da ilgilidir

Güvenlik kültürü, tüm çalışanların katılımını gerektirir

Tüm çalışanların işteki davranışını etkiler

Bir organizasyonda olaylardan, kazalardan ve hatalardan öğrenme ve gelişmeyle ilgili gönüllülüğü yansıtır

İstenilir bir güvenlik kültürü şu özellikleri içerir;

(Ryan A., Shaping a safety culture, Queensland Mining Industry Health&Safety Conference, 2000.
http://www.qrc.org.au/conference/01_cms/details.asp?ID=60)

Bütün çalışanlar güvenlik kuralları ve düzenlemelerine her zaman uyar

Çalışanlar sürekli bir biçimde tehlikeleri araştırır ve tehlikeli bir durum bulduğunda onu düzeltmek için inisiyatif alır

Bütün çalışanlar güvenlikle ilgili aktivitelere katılmaya isteklidir. Güvenlikle ilgili aktivitelere katılım teşvik edilir

İstenilir bir güvenlik kültürü şu özellikleri içerir;

(Ryan A., Shaping a safety culture, Queensland Mining Industry Health&Safety Conference, 2000.
http://www.qrc.org.au/conference/01_cms/details.asp?ID=60)

Güvenlikle ilgili konularda açık bir iletişim vardır.
Bu gibi durumlarda, azarlama korkusu veya disiplin cezası korkusu yoktur

Güvenlikle ilgili ortaya çıkan olayları, sistem başarısızlığını tespit etmek ve sistemde gerekli düzeltmeleri yapmak için bir fırsat olarak görülür

Eğitim programları, çalışanların işlerinde güvenliği sağlamaları için gerekli bilgi, beceri ve yeteneği sağlar

İstenilir bir güvenlik kültürü şu özellikleri içerir;

(Ryan A., Shaping a safety culture, Queensland Mining Industry Health&Safety Conference, 2000.
http://www.qrc.org.au/conference/01_cms/details.asp?ID=60)

Bütün çalışanlar, yapmış oldukları işlerdeki potansiyel tehlikeleri anlarlar ve onları gerekli şekilde değerlendirirler

Çalışanlar gereksiz yere risk almazlar. Yöneticiler çalışanların gereksiz yere risk almalarına (bilerek veya bilmeyerek) sebep olmazlar

Güvenlik meselelerinde, düzenli olarak davranış temelli bir geribildirim, bir yaşam biçimi olarak görülmektedir. Düzeltici bir geribildirim sistemi vardır

İstenilir bir güvenlik kültürü şu özellikleri içerir;

(Ryan A., Shaping a safety culture, Queensland Mininig Industry Health&Safety Conference, 2000.
http://www.qrc.org.au/conference/01_cms/details.asp?ID=60)

İş arkadaşlarının güvenliğe yönelik destek sağladığı, destekleyici bir çalışma çevresi vardır

Bütün iş aktiviteleri ve yönetimi tehlikelerin yok edilmesi ve yaralanmaların önlenmesi üzerine odaklanmıştır

İş güvenliği kültürünün geliştirilmesi ile;

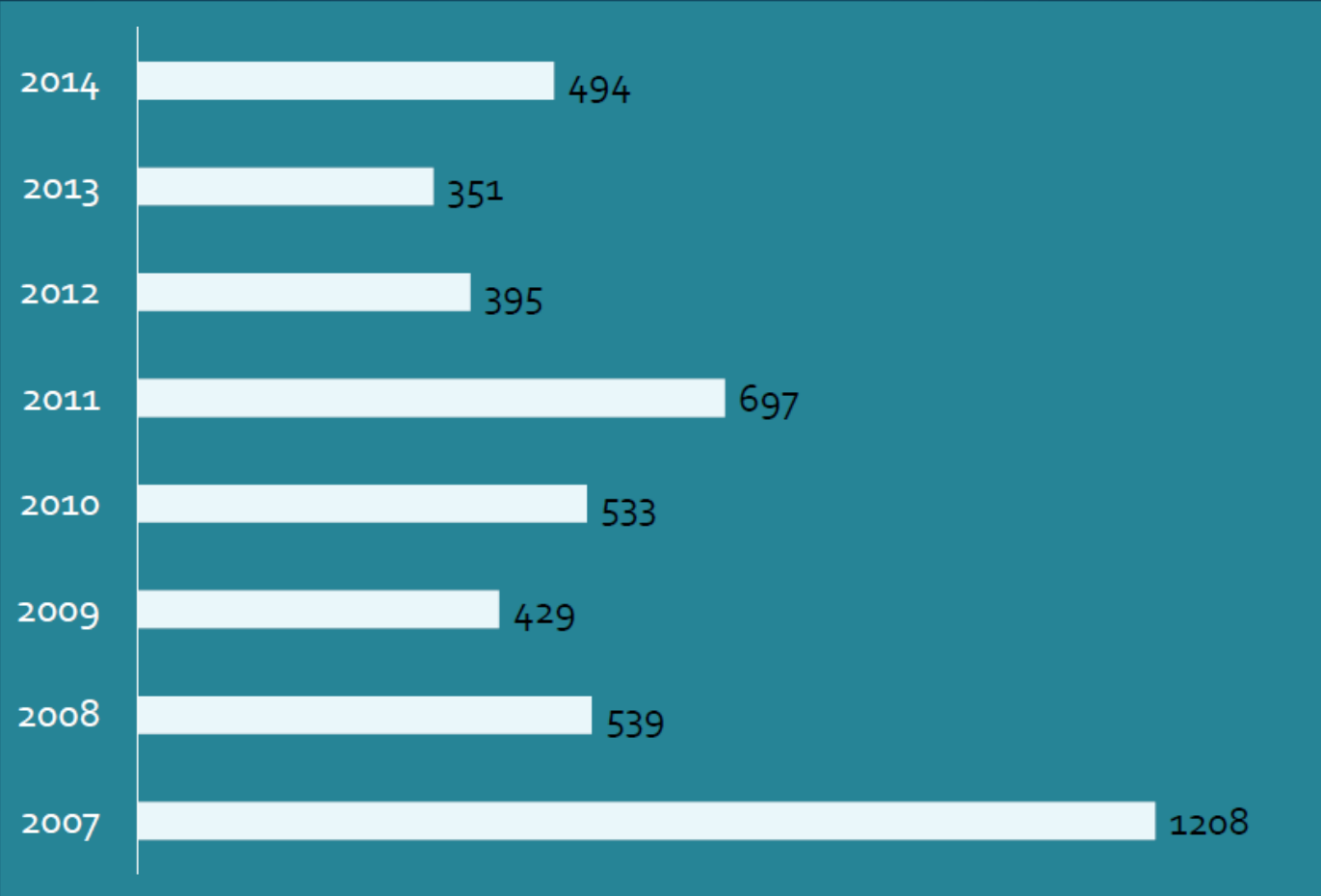

- İş kazaları azalacaktır
- Meslek hastalıkları ve işle ilgili hastalıklar azalacaktır
- İşten memnuniyet ve mesleki tatmin artacaktır
- Çalışanların yaşam kalitesi artacaktır

— IKSH

TÜRKİYE MESLEK HASTALIKLARI

SGK İstatistik Yıllıkları

Bütün bunların sağlanması için çalışması gereken taraflar;

- Devlet
- İşverenler
- Çalışanlar
- Üniversiteler
- Sivil toplum kuruluşları

İş güvenliği kültürünün geliştirilmesinde devletin görevleri

- Kayıt dışı istihdamın önlenmesi
- Çocuk işçiliğinin yok edilmesi
- Cinsiyet ayrımcılığının yok edilmesi
- Sosyal güvenliğin desteklenmesi
- Gelir dağılımı adaletsizliğinin azaltılması
- Yaşanabilir bir asgari ücretin saptanması
- Kamu sağlık hizmetlerinin düzenlenmesi

- İşyerinde çalışan işçi sayısına bakılmaksızın, her çalışanın İSG hizmetlerinden yararlanmasının sağlanması
- Güvenilir bir kayıt sistemi kurulması
- Hekim iş müfettişi istihdamı
- İş kazalarının “Bilimsel” analizi
- İşçi Sağlığı Enstitülerinin kurulması/yaygınlaştırılması
- Yasalarda çalışanların korunması

İş güvenliği kültürünün geliştirilmesinde işverenin görevleri

- Üretim süreçlerinde “Önce verimlilik” yerine “Önce insan” yaklaşımının benimsenmesi
- Risk değerlendirmesi ve risk yönetimi yaklaşımının benimsenmesi
- İşyerinde çalışan işçi sayısına bakılmaksızın, her çalışanın İSİG hizmetlerinden yararlanmasının sağlanması

- İşyeri sağlık ve güvenlik birimlerinin desteklenmesi
- İlk ve acil yardım hizmetlerinin organizasyonu
- Çalışanların eğitimi
- Veri akışının sağlanması
- İş kazalarının “Bilimsel” analizidir.

İş güvenliği kültürünün geliştirilmesinde çalışanların görevleri

- İşyeri, iş kolu ve üretim süreci ile ilgili bilgi sahibi olunması
- Risk değerlendirmesi ve risk yönetimi süreçlerine katılınması
- İş kazalarının “Bilimsel” analizi,

- İş güvenliğinin yaşamın önceliği biçimine getirilmesine yönelik etkinlikler (Eğitim, örgütlenme, katılım vb)
- Kişisel koruyucu ekipmanın kuralına uygun biçimde kullanılmasıdır

İş güvenliği kültürünün geliştirilmesinde üniversitelerin görevleri

- İSİG – Sosyal politikalara bilimsel katkı
- Güvenilir bir kayıt sistemi kurulmasına bilimsel altyapı
- İş kazalarının “Bilimsel” analizi
- İşçi sağlığı ve iş güvenliği alanında çalışacak insan gücünün temel eğitimi
- İşçi sağlığı ve iş güvenliği alanında çalışacak insan gücünün mezuniyet sonrası sürekli eğitimine katkı
- İSİG ile ilgili araştırmalar yapmak ve laboratuvarlar kurmak
- İSİG ile ilgili akademik ortamın oluşturulması

TEŞEKKÜRLER